

Sygn. akt III Ca 325/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Marcin Rak

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2017 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej w K.

przeciwko D. G.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 5 listopada 2015 roku, sygn. akt I C 1108/15

oddala apelację.

SSO Marcin Rak

Sygn. akt III Ca 325/16

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 13 stycznia 2017 roku

Powód Kancelaria (...) S.A. w K. domagał się od pozwanego M. G. kwoty 400 złotych z odsetkami ustawowymi od 11 marca 2014 roku i kosztami postępowania. W uzasadnieniu podał, że pozwany zawarł z (...) sp. z o.o. w W. umowę pożyczki na kwotę 400 zł za pośrednictwem platformy internetowej. Uzgodniony przez strony koszt pożyczki, który pozwany zobowiązał się ponieść wynosił 400 złotych. Obowiązku tego pozwany nie zrealizował, zaś powód nabył sporną wierzytelność na podstawie umowy cesji zawartej z pożyczkodawcą.

Pozwany nie wdał się w spór i nie zajął stanowiska w sprawie.

Wyrokiem zaocznym Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że pozwany zawarł z (...) sp. z o.o. w W. ramową umowę pożyczki, na podstawie której pożyczkodawca zobowiązał się do udzielenia pożyczkobiorcy pożyczek gotówkowych. Czynności w tym zakresie dokonywane były za pośrednictwem platformy internetowej i obliżowały pozwanego do uiszczenia opłaty rejestracyjnej, której zapłata była jednoznaczna z akceptacją warunków umowy ramowej. Projekt umowy ramowej, po weryfikacji klienta, miał być mu też przesłany celem podpisania i odesłania. Kwoty pożyczek miały być przekazywane pozwanemu po przesłaniu mu decyzji w formie elektronicznej. Sąd Rejonowy ustalił też, że w dniu 31

października 2014 roku, powód zawarł z (...) sp. z o.o. w W. umowę cesji wierzytelności, na podstawie której nabył przysługujące cedentowi wierzytelności określone w załączniku do umowy. Nadto powód zawiadomił pozwanego o cesji wierzytelności i wezwał do zapłaty długu w kwocie 400 złotych wynikającego z umowy z dnia 8 lutego 2014 roku.

Uwzględniając, że pozwany nie zajął stanowiska w sprawie Sąd Rejonowy uznał za zasadne wydanie wyroku zaocznego w trybie art. 339§1 k.p.c. Wskazał, że przewidziane w art. 339§2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Wobec tego, że działanie art. 339§2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania.

Dalej Sąd Rejonowy wyjaśnił, że powód nie wykazał, aby przysługiwało mu względem pozwanego wymagalne roszczenie z tytułu pożyczki udzielonej przez (...) sp. z o.o. w W.. Ramowa umowa pożyczki nosiła bowiem numer (...) zaś przedmiotem cesji była umowa oznaczona symbolem 4ppuu8, której warunki nie były znane. Nadto według Sądu Rejonowego powód nie wykazał aby w ogóle doszło do zawarcia z pozwanym umowy na wskazywanych w pozwie warunkach. Powód nie wykazał bowiem aby pozwany dokonał przelewu opłaty rejestracyjnej oraz aby w inny sposób zaakceptował warunki umowy pożyczki. Zaakcentował też Sąd Rejonowy, że powód pomimo wezwania nie przedłożył odpisów dokumentów powoływanych jako dowody a jedynie ich kserokopie. Wreszcie wskazał, że załącznik do umowy cesji, z uwagi na wielkość czcionki, uznać należało za nieczytelny.

W konsekwencji Sąd Rejonowy wskazał, że powód nie udowodnił roszczenia stosownie do wymogów art. 6 k.c. i 232 k.p.c..

Apelację od tego wyroku wniósł powód zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód nie przedstawił dowodów na potwierdzenie zasadności roszczenia,
- art. 308 k.p.c. poprzez przyjęcie, że dokumenty przedłożone przez powoda nie mają mocy dowodowej,
- art. 339§2 k.p.c. poprzez przyjęcie, że twierdzenia powoda budzą uzasadnione wątpliwości,
- art. 5 ust 13 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 6 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za produkt niebezpieczny, w zakresie, w jakim Sąd przyjął, że z powodu braku podpisanego przez pozwanego dokumentu nie doszło do zawarcia umowy,
- art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim poprzez przyjęcie, że w razie braku formy pisemnej nie doszło do zawarcia umowy.

Formułując te zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia powództwa ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przedmiotowa sprawa rozstrzygana była w postępowaniu uproszczonym. Konsekwencją tego była możliwość zastosowania regulacji art. 505¹³§2 zgodnie z którą, jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Wobec tego podkreślenia wymaga, że w każdej sprawie cywilnej podstawowe znaczenie ma określenie podstawy faktycznej żądania, które musi nastąpić w taki sposób, aby umożliwić przeciwnikowi procesowemu odniesienie się do żądania pozwu, zaś sądowi jej ocenę w świetle przepisów prawa materialnego.

Jest to o tyle istotne, że określenie podstawy faktycznej żądania ma wpływ na zakres związania sądu, który zgodnie z art. 321§1 k.p.c. nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Zakaz orzekania ponad żądanie, będący przejawem zasad dyspozycyjności i kontrydiktoryjności oznacza, że o treści wyroku zarówno w sensie pozytywnym, jak i negatywnym decyduje żądanie strony. Sąd nie może zasądzać czego innego od tego, czego żądał powód, więcej niż żądał powód, ani na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda. Zakaz orzekania ponad żądanie odnosi się zatem, bądź do samego żądania, bądź do jego podstawy faktycznej. W art. 321§1 k.p.c. jest bowiem mowa o żądaniu w rozumieniu art. 187§1 k.p.c., a w myśl tego unormowania obligatoryjną treść każdego pozwu stanowi dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2010 r. I CSK 476/09 oraz z 25 czerwca 2015 roku, V CSK 612/14, Legalis).

Zbyt ogólne przytoczenie podstaw żądania, uniemożliwiające materialnoprawną ocenę zasadności żądania, nawet gdy przeciwnik procesowy nie odnosi się do twierdzeń pozwu, stanowi o niewłaściwym umotywowaniu powództwa równoznacznym z jego nieudowodnieniem.

Obowiązek wskazania podstawy faktycznej żądania obciąża powoda, stosownie do treści art. 187§1 pkt 1 k.p.c. Sprecyzowanie żądań pozwu, to jest wskazanie dlaczego powód domaga się określonej kwoty, następuje w postępowaniu przed sądem I instancji, a zaniechanie tego obowiązku skutkuje zasadnym oddaleniem powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 roku, II CK 778/04, Lex nr 189317, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 listopada 2010 roku, I ACa 632/10, LEX nr 1120164).

W tym aspekcie nie można było pominąć tego, że powód wskazał z jednej strony, że dochodzone od pozwanego roszczenie w wysokości 400 zł stanowiło „uzgodniony i zaakceptowany przez strony całkowity koszt pożyczki”, z drugiej zaś, że pozwany zobowiązał się do „zwrotu pożyczki do dnia 10 marca 2014 roku”, a nadto powód domaga się odsetek „za opóźnienie w spłacie pożyczki”.

Takie wskazanie podstawy faktycznych żądania było nieprecyzyjne. Z uzasadnienia pozwu nie wynika bowiem wprost, czy powód domaga się kwoty 400 zł tytułem kapitału pożyczki, czy żądana kwota stanowi „koszt pożyczki”. Nadto powód nie określił co składa się na ów „koszt pożyczki” i jakie są podstawy jego naliczenia.

Wskazane niedokładności uniemożliwiały dokonanie merytorycznej oceny zasadności żądań powoda. Ocena taka polega bowiem na weryfikacji twierdzeń co do faktów powołanych przez powoda na uzasadnienie żądania. Nie jest natomiast dopuszczalne poszukiwanie przez sąd w materiale dowodowym sprawy podstawy faktycznej, na której możliwe byłoby uwzględnienie żądania zasadzenia dochodzonej pozwem kwoty.

W konsekwencji zasadnym było twierdzenie, że zaniechanie wskazania przez powoda z jakiego konkretnie tytułu domaga się zapłaty (w tym jeżeli przedmiotem żądania była kwota „kosztu pożyczki” - jakie konkretnie należności składają się na nią), świadczyło o niewykazaniu zasadności żądania, co skutkowało musiło oddaleniem powództwa.

Czyniło to zbędnym odnoszenie się do zarzutów apelacji. Nawet bowiem ich ewentualna zasadność nie mogła podważyć prawidłowości zaskarżonego wyroku.

Z tych też względów Sąd Okręgowy oddalił apelację, a to na podstawie art. 505¹²§3 k.p.c.

SSO Marcin Rak